

Autoriteit Consument en Markt (ACM)
Directie Toezicht Energie
T.a.v. drs. M.R. Leijten
Verstuurd per email: ACM-post@acm.nl

N.V. Nederlandse Gasunie
Postbus 19
9700 MA Groningen
Concourslaan 17
T (050) 521 22 50
E info@gasunie.nl
Handelsregister Groningen 02029700
www.gasunie.nl

Datum
22 september 2025

Ons kenmerk
■ 25.0110

Uw kenmerk
ACM/24/189479

Onderwerp
Zienswijze Gasunie op ontwerpbesluit Tarifiering
eindafnemers net op zee

Geachte mevrouw Leijten,

N.V. Nederlandse Gasunie (Gasunie) maakt hierbij graag gebruik van de mogelijkheid om te reageren op uw ontwerpbesluit "Tarifiering eindafnemers net op zee".

Gasunie reageert in haar hoedanigheid als belanghebbende van de elektriciteitsinfrastructuur op zee gezien de beoogde rol van Gasunie als transmissiesysteembeheerder van het waterstofnetwerk op land en op zee. Gasunie reageert dus niet als onderdeel van de gezamenlijke netbeheerders.

Doel ontwerpbesluit

Het doel van het ontwerpbesluit is om de tariefstructuren en voorwaarden van een transporttarief voor eindafnemers aangesloten op het net op zee vast te leggen. De op 1 januari 2026 inwerking tredende Energiewet maakt het aansluiten van eindafnemers op zee mogelijk. In het ontwerpbesluit worden transporttarieven voor deze eindafnemers op zee gelijkgesteld aan de transporttarieven die de netbeheerder van het landelijke hoogspanningsnet in rekening brengt bij afnemers op het extra-hoogspanningsnet (EHS).¹

Gasunie juicht het vanuit het licht van de energietransitie en de significante toekomstige rol van offshore elektrolyse toe dat het ontwerpbesluit het mogelijk maakt voor eindafnemers op zee om aangesloten te kunnen worden op het net, hetgeen vooralsnog wettelijk niet mogelijk is.

Gasunie aandachtspunten

Wij grijpen graag de mogelijkheid tot het indienen van een zienswijze aan om een aantal in onze ogen belangrijke punten te benadrukken:

1. Allereerst willen wij in het kader van de energietransitie het significante belang benadrukken van een integrale benadering vanuit systeemperspectief voor oplossingen die bijdragen aan een efficiënter gebruik van het elektriciteitsnetwerk tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten.

¹ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2025-22738.html>

2. Daarnaast wijzen wij in deze zienswijze op het belang van de ontwikkeling van het energiesysteem op zee, de noodzaak van voldoende stimulering van deze en de rol die offshore elektrolyse vanuit systeemperspectief kan spelen.

Bij het ontwerpen van codebesluiten is het ons inziens wenselijk te kiezen voor een benadering vanuit systeemperspectief waarbij integraal vanuit verschillende energiemodaliteiten heen gekeken wordt. Met betrekking tot de ontwikkeling van een integraal energienetwerk op zee willen wij het belang van voldoende stimulering van offshore elektrolyse benadrukken. In het vervolg van deze brief gaan wij nader op deze aandachtspunten in.

Belang van een integrale benadering vanuit systeemintegratieperspectief

Gasunie werkt als energie-infrastructuurbeheerder aan een CO₂-neutraal energiesysteem. Aardgas blijft de komende jaren nodig en daarmee een efficiënte gasinfrastructuur. Maar het aandeel van duurzame energiedragers in de Nederlandse energiemix neemt flink toe. Gasunie is bezig met de vraag hoe we deze energiedragers slim kunnen laten samenwerken en investeert in energie-infrastructuur om dit mogelijk te maken. De focus ligt hierbij op energie-intensieve en industriële gebruikers. Deze groep stoot een groot deel van de Nederlandse CO₂ uit en verduurzaming van deze groep heeft een grote impact op het realiseren van de klimaatambities.²

In het toekomstige, duurzame energiesysteem zal waterstof een onmisbare schakel zijn. Daarom realiseert de 100% dochteronderneming van Gasunie, Hynetwork, in opdracht van de overheid het Nederlandse waterstofnetwerk op land.³ Daarnaast is Gasunie de beoogde netbeheerder voor waterstoftransport op zee^{4,5} en werkt Gasunie eveneens aan de realisatie van waterstofopslagfaciliteiten in de vorm van cavernes op land en infrastructuur voor het importeren van waterstof(dragers)⁶

Met een waterstofnetwerk op zee kan op zee geproduceerde windenergie, welke via offshore elektrolyse is omgezet in groene waterstof, via pijpleidingen naar land worden getransporteerd. Op land zal deze waterstof fossiele brandstoffen in onder andere de industrie vervangen. Productie van groene waterstof op zee vergt directe interactie tussen elektriciteit, het elektriciteitsnetwerk op zee, elektrolyse en het waterstofnetwerk. Dit maakt het noodzakelijk om het energiesysteem op zee te ontwikkelen vanuit het totale systeemperspectief, zoals ook onderstreept wordt in het Energie Infrastructuur Plan Noordzee 2050. Alleen dan is het mogelijk tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten een toekomstbestendig systeem te ontwikkelen.⁷

De ontwikkeling van het toekomstige energiesysteem vereist een integrale benadering. Keuzes voor bijvoorbeeld tariefstructuren en voorwaarden zouden dan ook niet vanuit de

² <https://www.gasunie.nl/expertise/waterstof/gasunie-en-waterstof>

³ <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2022D27822>

⁴ <https://open.overheid.nl/documenten/857b868a-46d6-4484-a161-ae7d53571d39/file>

⁵ De ontwikkeling van het waterstofnetwerk op zee door Gasunie is vanwege een recent politiek besluit gepauzeerd. KGG en Gasunie verwachten wel dat deze ontwikkeling op langere termijn nog steeds plaats zal gaan vinden.

⁶ <https://open.overheid.nl/documenten/31f62146-3842-483e-a669-d6e20320a7ad/file>

⁷ In het EIPN wordt de infrastructuur die noodzakelijk is op zee om de energietransitie in Nederland te realiseren en te zorgen dat Nederland energieonafhankelijker wordt uiteengezet - <https://open.overheid.nl/documenten/857b868a-46d6-4484-a161-ae7d53571d39/file>

energiemodaliteiten afzonderlijk gemaakt moeten worden. Zo'n geïsoleerde benadering kan vanuit de ontwikkeling van het elektriciteitsnetwerk op zee een logische en positieve uitwerking hebben, maar voor het totale energiesysteem juist nadelige. Vanuit maatschappelijk oogpunt en het streven naar de ontwikkeling van een toekomstbestendig energiesysteem tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten is dit onwenselijk. We wijzen hiervoor ook op de ACM publicatie 'Focus op Energie 2025' waarin de ACM stelt bij te dragen aan de versnelling van de energietransitie en zich in te zetten voor een betaalbaar en stabiel toekomstig energiesysteem.⁸

Stimulering ontwikkeling energiesysteem op zee

De Noordzee heeft een enorme potentie om significant bij te dragen aan de verduurzaming van de industrie en de energietransitie in algemene zin. Het is dan ook van belang dat de ontwikkeling van het energiesysteem op zee voldoende gestimuleerd wordt om deze potentie te kunnen benutten. Het ontwerpbesluit draagt hieraan in positieve zin bij doordat het middels dit besluit wettelijk mogelijk wordt om als eindafnemer van het net op zee, zoals bijvoorbeeld offshore elektrolyzers, aangesloten te worden. Tevens verschaft het voor ontwikkelaars helderheid rondom de nettarieven op zee.

Hoewel het juridisch nu mogelijk is om elektrolyse op zee te realiseren, is het van essentieel belang dat de prikkels zorgvuldig worden ingericht. Deze prikkels moeten ervoor zorgen dat offshore elektrolyse wordt ingezet op de locaties en momenten die het grootste maatschappelijke voordeel opleveren, en dat partijen voldoende incentive hebben om daadwerkelijk te investeren. Het realiseren van deze prikkels kan worden ondersteund door specifieke contractvormen; voor het elektriciteitssysteem op land zijn in de afgelopen jaren diverse instrumenten ontwikkeld met vergelijkbare doelen, zoals het Tijdsduurgebonden Transportrecht (ATR85), het Energievolumegebonden transportrecht en de GroepsTransportOvereenkomst (GTO). Voor de verdere ontwikkeling van het net op zee kan het waardevol zijn dat dergelijke specifieke contractvormen ook beschikbaar worden gesteld aan de eindafnemers van het net op zee.

Offshore elektrolyse i.r.t. tarifiering eindgebruikers net op zee

Waterstofproductie op zee is een essentieel onderdeel om de streefdoelen van het Nationaal Plan Energiesysteem (NPE), dat beschrijft hoe Nederland een klimaatneutraal energiesysteem ontwikkelt, te realiseren.⁹ Om waterstofproductie op zee middels elektrolyse mogelijk te maken is een aansluiting op het elektriciteitsnet op zee vereist en daarmee gaan offshore elektrolyzers tot de eindafnemers van het elektriciteitsnet op zee behoren. Deze offshore elektrolyzers zijn integraal onderdeel van het windpark op zee en zullen in de praktijk meedeinen op de elektriciteitsproductie van deze windparken.

⁸ <https://www.acm.nl/system/files/documents/focus-op-energie.pdf>

⁹ <https://open.overheid.nl/documenten/2f5cbb52-0631-4aad-b3dd-5088fab859c5/file>

Ten opzichte van de variant waarbij de elektriciteit eerst aan land wordt gebracht om daar om te worden gezet in waterstof middels elektrolyse dient opgemerkt te worden dat uit verscheidene onderzoeken komt dat gezien de afstand van de toekomstige windparken tot de kust (meer dan honderd kilometer) vanuit systeemperspectief bezien de waterstof op zee tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten kan worden geproduceerd¹⁰.

Consequentie van het ontwerpbesluit voor offshore elektrolyse is dat bij deze groep eindafnemers het EHS-transporttarief in rekening zal worden gebracht.¹¹ Door de ACM wordt in het ontwerpbesluit geredeneerd dat het aansluiten van verbruikende partijen voordelen kan hebben voor de belasting van het transmissiesysteem voor elektriciteit op zee: 'het betekent namelijk dat een deel van de elektriciteit die op zee wordt opgewekt, ook op zee kan worden verbruikt, waardoor minder elektriciteit naar het vasteland stroomt'.¹²

Sommige van deze verbruikende partijen van het elektriciteitsnet op zee kunnen een positieve impact hebben op zowel de belasting van het elektriciteitsnet op zee als op land. Uit het onderzoek van CE Delft naar '*elektrolyzers, nettarieven en het elektriciteitssysteem*' komt naar voren dat elektrolyzers op zee ervoor zorgen dat er minder elektriciteitsinfrastructuur op zee nodig is. Tevens leiden elektrolyzers op zee tot minder belasting op het elektriciteitsnet op land ten opzichte van de situatie dat alle elektriciteit van de windparken op zee naar land getransporteerd wordt.¹³ Studies die in het kader van het North Sea Wind Power Hub programma in opdracht van onder andere TenneT en Gasunie zijn uitgevoerd tonen aan dat de elektriciteit opgewekt door de offshore windparken tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten aan land kan worden gebracht wanneer deze voor ongeveer vijftig procent op zee omgezet wordt in waterstof.¹⁴

Dit maakt duidelijk dat elektrolyzers op zee resulteren in lagere kosten voor het elektriciteitsnet op zee en dat offshore elektrolyse zorgt voor lagere maatschappelijke kosten voor het energiesysteem. Vanuit systeemperspectief kan dan ook gesteld worden dat vanwege de systeemfunctie en het kostenbesparende effect het van belang is de ontwikkeling van elektrolyzers op zee te stimuleren. Een van de mogelijkheden hoe dit kan worden gedaan is middels de eerder aangehaalde contractvormen die bepaalde groepen gebruikers belonen voor de rol die ze kunnen spelen binnen het energiesysteem. Een andere wijze van stimulering kan door specifieke groepen eindgebruikers in aanmerking te laten komen voor een afwijkend transporttarief. Uit de EU Verordening 2019/943¹⁵ betreffende de interne markt voor elektriciteit volgt dat de nettarieven voor gebruikers van het elektriciteitsnet onder meer kostenreflectief dienen te zijn. Dit betekent dat de tariefkosten en een eventueel lager nettatarief gebaseerd moeten zijn op de kosten die een partij op het elektriciteitsnet veroorzaakt. Offshore elektrolyse resulteert in lagere kosten van het elektriciteitsnet op zee en op land.

¹⁰ O.a. <https://research.tudelft.nl/en/publications/offshore-or-onshore-hydrogen-production-a-critical-analysis-on-co-en> en <https://www.ise.fraunhofer.de/en/research-projects/offsh2ore.html>

¹¹ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2025-22738.html>

¹² Punt 3 aanleiding en gevolgd procedure

¹³ https://ce.nl/wp-content/uploads/2024/12/CE_Delft_230495_Elektrolyzers_nettarieven_en_het_elektriciteitssysteem_Def-1.pdf p.5.

¹⁴ https://northseawindpowerhub.eu/files/media/document/2024.06.24_NSWPH%20Pathway%20Study%202.0.pdf

¹⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:02019R0943-20240716>

N.V. Nederlandse Gasunie

Datum: 22 september 2025

Ons kenmerk: MR 25.0110

Onderwerp: Zienswijze Gasunie op ontwerpbesluit Tarifiering eindafnemers net op zee

Het gelijkstellen van transporttarieven van eindafnemers op zee aan de transporttarieven die de netbeheerder van het landelijke hoogspanningsnet in rekening brengt bij afnemers op het EHS-net is dan ook niet kostenreflectief wanneer het offshore elektrolyse betreft.

Gasunie is dan ook van mening dat eindafnemers van het elektriciteitsnet op zee die een systeemfunctie vervullen en direct bijdragen aan het kunnen verwezenlijken van een toekomstbestendig energiesysteem tegen de maatschappelijk laagst mogelijke kosten zoveel mogelijk gestimuleerd zouden moeten worden. Op dit moment hebben marktpartijen er geen voordeel van om offshore een elektrolyser te ontwikkelen, het nettatarief is hetzelfde als op land en bovendien zijn de ontwikkelkosten offshore hoger. De voordelen van de uitgespaarde elektriciteitskabel naar land komen dus niet bij de partij terecht die de investering voorkomt, maar wordt verdeeld over alle partijen in het gehele elektriciteitssysteem. Partijen zouden moeten worden beloond voor hun positieve effect op het energiesysteem zodat optimale keuzes voor het systeem in lijn komen met optimale individuele keuzes.

In randnummer 10 van het ontwerpbesluit stelt de ACM vooralsnog geen aparte voorwaarden en tariefstructuren voor eindafnemers op zee vast te stellen.¹⁶ Mocht ACM hier op een later moment toe besluiten dan willen wij de ACM oproepen de door ons benadrukte punten in ogenschouw te nemen. Bovenstaande uiteenzetting maakt onze inziens duidelijk dat in ieder geval offshore elektrolyse tot deze groep van eindafnemers van het net op zee zou moeten behoren.

Gasunie is uiteraard gaarne bereid deze reactie nader toe te lichten. Indien u vragen heeft over deze zienswijze dan kunt u contact opnemen met [REDACTED] ([REDACTED]@gasunie.nl).

Hoogachtend,

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Gasunie

¹⁶ <https://www.acm.nl/system/files/documents/acm-ontwerp-codebesluit-tarifiering-eindafnemers-net-op-zee-1-juli-2025.pdf>